

med hälsning från ordföranden

Gott Nytt År! 2013 har nu lagts bakom oss och ett nytt år ligger framför oss. Kretsarna kallar till möten och årsmöten nu på vårkanten. Passa på att ta del av de aktiviteter som kretsarna erbjuder. Mer information finns på hemsidan www.geografitorget.se och här i Notiserna. Varför inte erbjuda kretsarna dina geografiska kunskaper? I vår förening finns det en uppsjö av kreativa, kunniga och passionerade geografer. Ta kontakt med din kretsstyrelse och bolla idéer.

Ett exempel på en passionerad och kreativ geograf är Lotta Jankell. I höstas nominerade Geografilärarnas Riksförening Lotta till Kungliga Vitterhetsakademiens pris för berömvärd lärargärning. I vår nominering framhöll vi Lotta Jankells goda ämneskunskaper och pedagogiska skicklighet. Hon har en förmåga att väcka elevers (och kollegers) nyfikenhet för geografi. Hennes passion för ämnet smittar av sig och bidrar till att väcka elevernas geografiska lust och utveckling av en geografisk referensram. Lottas förmåga att växla mellan det lokala och globala gör att en helhetsförståelse erhålls. Omvärlden blir greppbar och leder till att eleverna inser att de påverkas av omvärlden, men att de också kan påverka sin omgivning. Ansvarfulla medborgare växer fram i Lottas klassrum. Med utmärkt samarbetsförmåga, kreativitet, trygghet, verklighetsnära uppgifter, digitala resor och engagemang menade vi att Lotta Jankell är ett föredöme för många geografilärare.

Med glädje mottog jag ett mejl från

Lotta i veckan där hon meddelade att hon erhållit priset. Vi hoppas att ha Lotta Jankell med oss på seminariet i Uppsala i september.

Riksföreningen kommer att ha sitt årsmöte den lördag 5 april. Tid och plats meddelas på hemsidan.

Under våren kommer många seminarier och konferenser äga rum med geografiska förtecken. Får jag även i år slå ett slag för The Geographical Association's årliga konferens. I år äger konferensen rum 14–16 april vid University of Surrey, England. Konferenserna är ofta välorganiserade och bjuder på tillfällen att åka på välledda exkursioner, delta i debatter och gå på föreläsningar. Mer information hittar ni på <http://www.geography.org.uk/>

Väl mött på årsmötet lördag 5 april på Campus Helsingborg kl. 13:00 och på seminariet i september i Uppsala.

Karin Wakeham

Kallelse till årsmöte

Geografilärarnas Riksförening kallar till årsmöte lördag 5 april på Campus Helsingborg kl. 13:00 2014. Tid, plats och programmet för årsmötet kommer att annonseras på www.geografitorget.se.

Välkomna!

kretsar kallar

Mycket av kretsarnas verksamhet annonseras först och ibland endast på Geografilärarnas riksförenings sajt www.geografitorget.se. Via sajten går det också att prenumerera (gratis) på Geografitorgets Nyhetsbrev och på det sättet få information om de senaste uppdateringarna, kallelser till möten, föredrag, exkursioner och annat.

Jubileumsseminarium den 19–20 september 2014

(flyttat från september 2013)

Intresset för att fira föreningens 80-årsdag (2013) har varit stort. Dock har åtstramningar i skolbudgetar påverkat antalet anmälningar. Styrelsen kommer dock att göra ett nytt försök till samling av landets geografilärare 2014.

Så boka redan nu 19–20 september 2014!

Vänligen styrelsen

Kronobergskretsen avhåller ÅRSMÖTE

Tisdagen den 4 februari kl 19.00 i sal Moberg på Universitetet i Växjö. Sedvanliga årsmötesförhandlingar och geografisk föreläsning. Eftersits.

Västra kretsen

Västra kretsen har årsmöte tisdagen 18 mars kl 18.00. Vi möts vid huvudentrén till Svenska mässan.

Väl mött !

Stockholmskretsen

Under våren 2014 kommer vi att ha ett årsmöte i början av april, troligen tis 8 april, där vi hoppas kunna välja en ny styrelse där åtminstone en ny ordförande kan ta vid. Under utredning slutar att vara aktiv i skolan under vt 2014. Stockholmskretsen behöver en ordf. som arbetar aktivt på någon av nivåerna där våra medlemmar finns, grundskola, gymnasieskola och/eller högskola/universitet.

Skicka kommentarer om ovanstående till Stockholmskretsens ordf. Gunvor Larsson, Stockholm. gula@enskildagymnasiet.se.

notiser

Nationella prov i geografi

Välkomna att besöka hemsidan för Nationella prov i geografi åk 6 och 9 (www.natprov.edu.uu.se). Via hemsidan sprider vi information om de nationella proven och här kan ni ladda ner 2013 års ämnesprov i geografi. Det finns även en flik med *Demofrågor* som tillsammans med vårens ämnesprov kan användas i undervisningen. Vi söker ständigt geografilärare som är intresserade att på olika sätt stödja oss i utvecklingen av kommande

nationella prov. Klicka på fliken *Intresseanmälan* och bestäm dig för att arbeta tillsammans med oss – vi ser fram emot din intresseanmälan.

Ditt deltagande gör skillnad!

Lena Molin, Projektledare

Nationella prov i geografi åk 6 och 9
Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier, Uppsala universitet
E-mail: lena.molin@edu.uu.se

Ny webbtjänst med undervisningstips! ACEDU.se

Nyligen lanserades en ny webbtjänst som bland annat Lena Molin utvecklat i samarbete med Uppsala universitet. Syftet med webbtjänsten är att kvalitetssäkra den undervisning som bedrivs från Förskola till Gymnasieskola i alla ämnen. De utgår från Skollagen i gymnasieskolan som anger att all

undervisning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Kvalitetssäkringen utförs av kvalitetsteam som består av lärare, ämnesdidaktiker, metodiker och forskare. www.acedu.se

Lena Molin

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier, Uppsala universitet
E-mail: lena.molin@edu.uu.se

kontakt med kretsarnas styrelser

Fullständiga uppgifter om kretsarna, deras styrelser och verksamhet finns på www.geografitorget.se

Södra kretsen

Ordförande: Magnus Grahn, Ö Vallgatan 5 B, 22361 Lund
mejl: magnus.grahn@uvel.lu.se

Stockholmskretsen

Ordförande: Gunvor Larsson, Furunäsvägen 12, 181 43 Lidingö, tel: 08-765 5307
mejl: gula@enskildagymnasiet.se

Östra kretsen

Ordförande: Pia Anderson, Kungsbro Grindtorp 2, 590 75 Ljungsbro, tel 013-663 89
mejl: piaan613@gmail.com

Vänerkretsen

Ordförande: Henrik Sahlin, Örebro
Sekreterare och kassör: Ann Engström Åberg, Hjortronstigen 2, 695 30 Laxå, tel: 072 2140716
mejl: ann.engstrom-aberg@telia.com

Västra kretsen

Ordförande: Anneli Andersson-Berg (Katrinelundsgymnasiet), Haga Nygata 29A, 413 01 Göteborg, tel: 031-13 39 96, 0704 156085,
anneli.andersson.berg@educ.goteborg.se

Kronobergskretsen

Ordförande: Peter Bengtsson, Västerportsvägen 22, 352 62 Växjö
mejl: peter.bengtsson@tingsryd.se

Ämnesdidaktiska hörnet

”Literary Geography”

I biblioteket är signum N nyckeln till geografiböcker. De flesta böcker på denna hylla anspelar på vetenskap och fakta men det

brukar ofta smyga in en och annan bok med skönlitterära drag. En bok som blandar berättarkonst och skönlitterära drag med geografi och som ofta finns på en framskju-

ten plats vid eller på N-hyllan är *Flodernas bok* (Burton 2012).

2009 skrev Olof Wärneryd en mycket läsvärd artikel om *litteraturgeografi/litterär geografi* (Wärneryd and Godlund 2009). Han beskriver i artikeln ett utforskat fält med mycket hög potential. Han ger också exempel på en hel del böcker som kan läggas i kategorin. Jag rekommenderar starkt till läsning av denna artikel för en djupare presentation av litteraturgeografi och för litteraturtips kopplat till geografifämnet.

I en internationell kontext används bland annat begreppen ”literary geography” och ”literary cartography”. I artikeln *Cartographies of Fictional Worlds* (Piatti and Hurni 2011) beskriver författarna ”literary geography” som geografi i fiktionen och med utgångspunkt i frågan: var utspelar sig fiktionen och varför just där. Författarna till artikeln beskriver sedan ”literary cartography” som en underdisciplin till ”literary geography”, som handlar om att föra över det rumsliga i skönlitteratur till kartor. Ett exempel på detta är *Topographical fiction: A world map of international crime fiction* (Erdmann 2011).

Exempel på vidare läsning av ”literary geography” är:

- *Turning fiction into reality: The making of two places within Literary Geography* (Selberg and Alempijević 2013).
- *Literary geography: setting and narrative space* (Hones 2011).
- *Cartography and Art* (Cartwright 2009)

Varje år sedan 2010 har jag åkt upp till Skolforum i Stockholm för att stå i mon-

tern och representera Geografilärarnas Riksförening. Med mig dit har jag alltid tagit med böcker som ska visa på geografifämnets potential och ge besökarna undervisningstips. Med koppling till litteraturgeografi eller ”literary geography” har jag ofta med mig skönlitterära texter. Detta leder mig osökt till några tips om skönlitterära böcker till undervisningen. En av förmågorna i geografi handlar om att ”utforska och analysera samspel mellan mänskliga, samhälle och natur i olika delar av världen” (Skolverket 2011). I undervisning kopplat till denna förmåga kan skönlitteratur ge ytterligare en dimension. Mikael Niemis bok *Fallvatten* (Niemi 2012) är ett exempel på hur individ, natur och samhälle samspelar. En annan fantastisk bok som beskriver föreställningar om världen på ett fiktivt sätt utifrån verkliga kartor är *Atlas över avlägsna öar* (Schalansky 2012). Det kan också vara intressant att använda skönlitteratur vid undervisningen om kultur och identitet. Ett boktips om detta ämne är *Jakten på svenskhet* (Mahmood 2012).

Ämnesdidaktiska hörnet fortsätter 2014 och jag tackar för den respons jag fått. Jag vill framlägga att denna del av tidningen är under utveckling och jag vill gärna se det som ett forum för geografilärare att uttrycka sig om stort och smått i geografididaktik. I detta nummer har vi två verksamma lärare som har skickat artiklar till mig som vi tagit med i detta nummer. Den ena är skriven av Anita Dalman och handlar om bilder i geografundervisning och den andra är skriven av Lars Arvidsson och handlar om den dolda geografin.

Med vänliga hälsningar
David Örbring
Doktorand i utbildningsvetenskap
Institutionen för utbildningsvetenskap
Lunds universitet, Campus Helsingborg

Referenser

- Burton, N. 2012. *Flodernas bok : ett äventyr genom livet, tiden och tre europeiska flöden / Nina Burton*. Stockholm : Bonnier, 2012 (Lettland).
- Cartwright, W. G., Georg; Lehn, Antje (Eds.). 2009. *Cartography and Art [Elektronisk resurs]*. Berlin, Heidelberg : Springer Berlin Heidelberg, 2009.
- Erdmann, E. (2011) Topographical Fiction: A World Map of International Crime Fiction. *Cartographic Journal*, 48, 274–284.
- Hones, S. (2011) Literary geography: setting and narrative space. *Social & Cultural Geography*, 12, 685–699.
- Mahmood, Q. 2012. *Jakten på svenskheten*. Stockholm: Natur & kultur.
- Niemi, M. 2012. *Fallvatten*. Stockholm: Piratförlaget.
- Piatti, B. & L. Humi (2011) Cartographies of Fictional Worlds. *Cartographic Journal*, 48, 218–223.
- Schalansky, J. 2012. *Atlas över avlägsna öar : femtio öar som jag aldrig besökt och aldrig kommer att besöka*. Malmö: Pequod Press.
- Selberg, T. & N. Š. Alempijević (2013) Turning fiction into reality: the making of two places within literary geography. *Kako Fikciju Pretvoriti u Stvarnost: Stvaranje Dvaju Mjesta u Književnoj Geografiji.*, 25, 183–206.
- Skolverket. 2011. Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.
- Wärneryd, O. & S. Godlund (2009) litteraturgeografi/litterär geografi. *Geografiska Notiser*, ss. 185–196.

Pris till geografilärare

SVENSKA NATIONALKOMMITTÉN
FÖR GEOGRAFI

SVENSKA SÄLLSKAPET
FÖR ANTHROPOLOGI
OCH GEOGRAFI

Pris till geografilärare inrättat av Svenska Nationalkommittén för geografi och Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi (SSAG)

Svenska Nationalkommittén för geografi och SSAG, som bland annat har i uppgift att främja forskning och utbildning inom ämnesområdet geografi samt att verka för att stärka geografins ställning i samhället,

har beslutat att tillsammans utlysa ett årligt pris för lärare i geografi. Priset är ett stipendium som avser att stödja och uppmärksamma geografilärare verksamma inom grundskolan och gymnasieskolan och som utför sitt arbete med stor skicklighet.

Lärarskicklighet som premieras med detta pris innebär att undervisa i geografi utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Med priset uppmärksammas lärare med engagemang för sitt ämne,

vilja att använda olika geografiska metoder och verktyg samt utveckla sin undervisning i syfte att skapa intresse och engagemang hos eleverna för geografiska frågor.

Priset, som denna gång är på 30 000 kronor, utdelas vid det årliga Kollokvium som Svenska Nationalkommittén för geografi inbjuder till den 5 november 2014, Kungl. Vetenskapsakademien, Lilla Frescativägen 4A, Stockholm.

Priset alterneras mellan lärare verksamma i grundskolan och gymnasieskolan. År 2014 riktas priset till lärare i geografi inom grundskolan.

Nomineringarna ska beskriva den föreslagna priskandidatens lärargärning utifrån kriterierna för lärarskicklighet ovan. No-

mineringen ska också ge uppgifter om den föreslagna *kandidatens namn, bostadsadress, e-postadress* samt *skolans namn* och *adress*.

Nomineringar kan ske av skolledare, lärare vid lärarutbildningar i geografi samt av geografilärare vid grund- och gymnasieskolor.

Nomineringar ska vara Geografilärarnas Riksförening tillhanda senast den 28 februari 2014 och mailas till sekreteraren i Geografilärarnas Riksförening, David Örbring: david.orbring@gmail.com

Mottagare av detta pris utses av Nationalkommittén i geografi och SSAG.